

A hónap krónikája

Szentkuthy Miklós: Iniciálék és Ámenek (Szépirodalmi). Nehéz elképzelni, hogy az összegyűjtött elbeszélések megjelenetetésével a nyolcvan éves íróat köszönti a kiadó. Hiszen Szentkuthy Miklós ironikus és friss önéletrajzi emlékezései hónapról hónapra az Új Írás legérdekesebb, legszellemesebb olvasmányai (nyilván a tapintatos kérdező, Kabdebó Lóránt jóvoltából is), s úgy képzeljük, hogy e szüntelen álarcait cserélgető író ugyanúgy örökifjú marad, mint regényeinek hőse. A nagyobb lélegzetű epikus művekhez hasonlóan az elbeszélésekben is megragad az író hatalmas tudása, szellemessége, megnyugtató soha nem ismerő szíveskedéses kíváncsisága, mellyel a létet vizsgálja. Elkötelezetten szereti és tiszteli az életet, kedvtelve kalandozik annak váratlanságaiban, s közben szavakból épít hatalmas katedrális, mely ékeszőlőan bizonyítja, milyen nagyszerű eszközünk az őszinte beszéd, ha megtisztítjuk minden kétértelműségtől, fölösleges ballaszttól. Kívánjuk, hogy e művészi, páratlan leleménnyel kezelt szavak adjanak tovább is erőt Szentkuthy Miklósnak, és szívből köszöntjük abból az alkalmából, hogy Kossuth-díjjal tüntették ki.

Ferdinándy György: Szerecsenségem története (Magvető). A nyugati magyar irodalom egyik legjelentékenyebb epikusának elbeszélései fájdalmas erővel idézik a gyökértelenül maradt ember életérzését. Hontalan, otthonra seholy nem lelő figurák népesítik be a novellák sokszor egzotikus tereit, valamennyien személyes boldogulásukat keresik, szomorú mosollyal, s azt a folyamatot, elkötelezett alkotó munkában találják meg. Az író magától értetődő természetességgel beszél a század világirodalmának nyelvét, témakezelése, komolysága igazi értékévé avatja kötetét.

VI. Pál hitvallása. Húsz évvel ezelőtt, 1968. június 30-án a Hit évét ünnepélyes szentmise zárta be a római Szent Péter téren. VI. Pál pápa a mise keretében rendkívül ünnepélyes módon olvasta fel a róla elnevezett hitvallást. A jelenlévőknek ugyanis világosan tudtára adta, hogy egyedül, mint Péter utóda, mint Krisztus földi helytartója teszi a hitvallást. Amikor fölállt ehhez, a bíborosok és a hívek is követték. A pápa azonban arra kérte őket: foglaljanak helyet. Ezzel akarta még inkább hangsúlyozni a hitvallás dogmatikus jellegét. A bevezető szavak rendkívül ünnepélyes megfogalmazása — „A Szent-

háromság nevében, az angyalok és az egész Egyház előtt” — szintén ezt tudatosította; a pápai „Credo” az egyetemes Egyház hitének szab törvényt. Daniélou bíboros az Études (a francia jezsuiták folyóirata) hasábjain azt írta, hogy „a lelkipásztori jellegű zsinatnak ez a hitvallás a dogmatikus koronája”.

Lukács László S. J.: A szegedi egyetem díszdoktorra. P. Lukács László jezsuita történettudós, a római Rendtörténeti Intézet kutatóját március 3-án a szegedi József Attila Tudományegyetem honoris causa díszdoktorrá avatta.

Lukács László 1910-ben született a Kassa melletti Medzenceben, 1931-ben belépett a jezsuita rendbe. Filozófiai és teológiai tanulmányait részben Budapesten, részben Szegeden végezte. 1948-ban előjárói Rómába küldték, a jezsuita rend központi levéltárába.

Nyolc évi munka után, mint a Rendtörténeti Intézet tagja, hozzáfogott a rend pedagógiai dokumentumainak kritikai kiadásához. Közben rendszeresen gyűjtötte a levéltárak magyar vonatkozású anyagait is. Ezeknek a forrásdokumentációknak kiadása folyamatban van a Monumenta Historica Societatis Jesu sorozatában. Eddig 5 + 4 vaskos kötet jelent meg.

P. Dr. Lukács László S. J. díszdoktorrá avatásán arról tartott előadást, hogy a régi magyar jezsuiták hogyan törekedtek arra a 16. századtól, hogy önálló magyar rendtartományban élhessenek és dolgozhassanak.

Az 1649. és 1746. között tartott tucatnyi rendtartományi gyűlés mindegyikén szóba került a provincia szétválasztásának ügye. Hivatalosan kérték ezt a generálistól. Felsorakoztatták az okokat is, melyek a provincia kettéosztását sürgetik. A generálisok válaszaikban elismerték a kérés jogosultságát, de válaszuk lényegében kitérő, halogató volt. Idővel ugyanis az osztrák provinciálisok tudomására hozták a generálisnak, hogy a kérés megoldása nemcsak a Társaság belügye. *Elsősorban a Monarchia vezető politikusaitól függ.* Ők pedig sohasem fognak beleegyezni abba, hogy egy új, csak magyar provincia legyen. Szerintük a magyarok, így a jezsuiták is, túlzottan nacionalisták, rebellesek. Ezt bizonyították a történelmi események is: a Wesselényi, Thököly és Rákóczi féle felkelések. A Monarchia szempontjából elengedhetetlen, hogy Győrben, Komáromban, Kassán és egyebütt is ne magyar, hanem osztrák házfőnökök legyenek. *Egy önálló magyar jezsuita provincia létesítése csak megerősítené a magyar nemzet függetlenségi barcát.* (Szabó Ferenc S. J. összefoglalója alapján)